EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 6.2.2019
COM(2019) 52 final

2019/0025 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskevan Tukholman yleissopimuksen osapuolten konferenssin yhdeksännessä kokouksessa Euroopan unionin puolesta esitettävästä kannasta yleissopimuksen liitteisiin A ja B tehtäviä muutoksia koskeviin ehdotuksiin

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee päätöstä Tukholman yleissopimuksen sopimuspuolten konferenssissa unionin puolesta otettavan kannan vahvistamisesta päätökseen, joka koskee liitteiden A ja B muuttamista siten, että liitteisiin lisätään kemikaaleja ja liitteiden olemassa olevia kohtia muutetaan.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. Tukholman yleissopimus

Pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskevan Tukholman yleissopimuksen, jäljempänä ’yleissopimus’, tarkoituksena on suojella ihmisten terveyttä ja ympäristöä pysyviltä orgaanisilta yhdisteiltä. Yleissopimuksella luodaan sopimuspuolille oikeudellisesti sitovia velvoitteita, joiden mukaan niiden on lopetettava pysyvien orgaanisten yhdisteiden tuotanto, käyttö, tuonti ja vienti tai rajoitettava sitä. Sopimuspuolten on myös toteutettava toimenpiteitä pysyvien orgaanisten yhdisteiden tahattomasta tuotannosta aiheutuvien päästöjen sekä varastoista ja jätteistä peräisin olevien päästöjen vähentämiseksi tai poistamiseksi.

Sopimus tuli voimaan 24. helmikuuta 2004.

Euroopan unioni ja sen 27 jäsenvaltiota ovat yleissopimuksen sopimuspuolia[1].

2.2. Tukholman yleissopimuksen sopimuspuolten konferenssi

Sopimuspuolten konferenssi on perustettu yleissopimuksen 19 artiklan nojalla, ja se on Tukholman yleissopimuksen hallintoelin. Se kokoontuu yleensä kahden vuoden välein ja valvoo yleissopimuksen täytäntöönpanoa. Se myös arvioi kemikaaleja, joita POP-yhdisteiden arviointikomitea tuo sen käsiteltäväksi.

Yleissopimuksen 23 artiklan mukaisesti kullakin sopimuspuolella on yksi ääni. Alueelliset taloudellisen yhdentymisen järjestöt, kuten Euroopan unioni, käyttävät äänioikeuttaan kuitenkin siten, että niillä on yhtä monta ääntä kuin niillä on jäsenvaltioita, jotka ovat yleissopimuksen sopimuspuolia.

2.3. Sopimuspuolten konferenssin suunniteltu säädös

Sopimuspuolten konferenssin yhdeksäs kokous pidetään 29. huhtikuuta – 10. toukokuuta 2019, ja sopimuspuolten konferenssi tarkastelee siellä päätöksiä, joilla lisättäisiin kemikaaleja yleissopimuksen liitteeseen A, B ja/tai C tai muutettaisiin liitteiden nykyisiä kohtia.

Suunnitellun säädöksen tarkoituksena on lisätä kemikaaleja yleissopimuksen liitteeseen A, B ja/tai C tai muuttaa niiden olemassa olevia kohtia. Kemikaalien mainitseminen liitteessä A, B ja/tai C tarkoittaa, että kemikaaleihin sovelletaan toimenpiteitä, joilla pyritään lopettamaan niiden tuotanto ja käyttö tai vähentämään sitä, mukaan lukien tahattomien päästöjen vähentäminen tai lopettaminen. Nykyisten kohtien muuttamisella pyritään vähentämään valvontatoimenpiteisiin liittyvien vapautusten määrää.

Kyseisestä päätöksestä tulee sopimuspuolia sitova yleissopimuksen 22 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Kyseisessä artiklassa määrätään seuraavaa: ”A, B tai C liitteen muuttamista koskeviin ehdotuksiin sekä niiden hyväksymiseen ja voimaantuloon sovelletaan samoja menettelytapoja kuin tämän yleissopimuksen uusia liitteitä koskeviin ehdotuksiin sekä niiden

[1] EUVL L 209, 31.7.2006, s. 1.

hyväksymiseen ja voimaantuloon, kuitenkin siten, että A, B tai C liitteen muutos ei tule voimaan sellaisen osapuolen osalta, joka on antanut liitteiden muuttamista koskevan selityksen 25 artiklan 4 kappaleen mukaisesti, jolloin muutos tulee tällaisen osapuolen osalta voimaan yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona se on tallettanut muutosta koskevan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettajan huostaan.”

3. UNIONIN PUOLESTA ESITETTÄVÄ KANTA

Komissio ehdottaa neuvostolle päätöstä, jonka mukaan kannatetaan unionin puolesta päätöksiä yleissopimuksen liitteen A ja B muuttamisesta sopimuspuolten konferenssin yhdeksännessä kokouksessa. Kyseisillä päätöksillä lisätään kemikaaleja liitteeseen A, jolloin niihin sovelletaan yleissopimuksessa määrättyjä velvoitteita, erityisesti tarkoituksellisesta tuotannosta ja käytöstä aiheutuvien päästöjen poistamisen tai vähentämisen velvoitetta. Lisäksi sopimuspuolten konferenssin odotetaan hyväksyvän päätöksen tiettyjen vapautusten poistamisesta tai muuttamisesta. Nämä vapautukset koskevat yleissopimuksen liitteessä B jo mainitun kemikaalin käyttöä.

Päätökset, joita esitetään sopimuspuolten hyväksyttäväksi, perustuvat POP-yhdisteiden arviointikomitean suosituksiin. Kyseessä on sopimuspuolten konferenssin alaisuudessa toimiva avustava elin. Kemikaalien, joita arviointikomitea suosittelee lisättäväksi liitteeseen A, todettiin täyttävän yleissopimuksen liitteen D vaatimukset. Arviointikomitean suositukset siitä, että yleissopimuksessa lueteltujen kemikaalien käytölle myönnetyt vapautukset poistetaan tai niitä muutetaan, perustuvat käytettävissä olevien vaihtoehtojen arviointiin.

Ympäristöpoliittisena johtajana EU:lle on ehdottoman tärkeää vahvistaa maailmanlaajuinen sitoumuksensa edistää monenvälisten ympäristösopimusten ja -standardien täytäntöönpanoa. Tämän mukaisesti tuetaan ja pannaan täytäntöön kyseisten sopimusten tieteellisten avustavien elinten hyväksymät suositukset sekä noudatetaan sopimuksissa esitettyjä perusteita, joihin tällaiset suositukset perustuvat.

Lisäksi tällä aloitteella edistetään Junckerin tavoitetta, jonka mukaan unionista pitäisi tehdä vahvempi maailmanlaajuinen toimija, kestävän kehityksen tavoitteita, erityisesti hyvän terveyden (3) ja vastuullisen kuluttamisen ja tuotannon (12) tavoitteita, sekä seitsemättä ympäristöä koskevaa toimintaohjelmaa.

Unionin olisi sen vuoksi tuettava ehdotettuja päätöksiä, joiden mukaan dikofoli ja perfluorioktaanihappo, sen suolat ja PFOA:n kanssa samankaltaiset yhdisteet lisätään liitteeseen A. Näihin kemikaaleihin sovelletaan jo nyt unionin lainsäädäntöön perustuvia rajoituksia, jotka ovat samanlaisia kuin yleissopimuksessa määrätyt rajoitukset. Unioni on rajoittanut dikofolin käyttöä komission asetuksella (EY) N:o 2032/2003[2] ja komission päätöksellä 2008/764/EY[3]. Perfluorioktaanihapon (PFOA), sen suolojen ja PFOA:n kanssa samankaltaisten yhdisteiden käyttöä on rajoitettu komission asetuksella (EU) 2017/1000[4].

---

[2] Komission asetus (EY) N:o 2032/2003, annettu 4 päivänä marraskuuta 2003, biosidituotteiden markkinoille saattamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/8/EY 16 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun kymmenvuotisen työohjelman toisesta vaiheesta ja asetuksen (EY) N:o 1896/2000 muuttamisesta (EUVL L 307, 24.11.2003, s. 1).

[3] Komission päätös 2008/764/EY, tehty 30 päivänä syyskuuta 2008, dikofolin jättämisestä sisällyttämättä neuvoston direktiivin 91/414/ETY liitteeseen I ja kyseistä ainetta sisältäville kasvinsuojeluaineille annettujen lupien peruuttamisesta (EUVL L 262, 1.10.2008, s. 40).

[4] Komission asetus (EU) 2017/1000, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2017, kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen

Pysyvien orgaanisten yhdisteiden arviointikomitean päätöksessä POPRC-14/2 suositellaan perfluorioktaanihapon (PFOA), sen suolojen ja PFOA:n kanssa samankaltaisten yhdisteiden sisällyttämistä tietyin poikkeuksin. Suositus perustuu sopimuspuolten ja sidosryhmien toimittamien tietojen arviointiin, mukaan lukien unionista peräisin olevat tiedot, ja siinä otetaan huomioon tarve jatkaa PFOA:n käyttöä tiettyjä käyttötarkoituksia varten. Unioni tarvitsisi joitakin erityisiä poikkeuksia, kuten komission asetuksen (EU) 2017/1000 perusteella on käynyt ilmi. Kyseinen asetus sisältää säännöksiä, joilla sallitaan PFOA:n jatkuva käyttö tiettyjä käyttötarkoituksia varten unionissa.

Unionin olisi myös tuettava perfluorioktaanisulfonihapon (PFOS), sen suolojen ja perfluorioktaanisulfonyylifluoridin (PFOSF) sallittujen käyttötarkoitusten ja käyttöä koskevien yksittäisten vapautusten poistamista tai muuttamista liitteessä B. Sallitut käyttötarkoitukset ja erityiset poikkeukset, joiden poistamista suositellaan, eivät enää ole käytössä unionissa.

On aiheellista määrittää sopimuspuolten konferenssissa unionin puolesta otettava kanta, koska liitteeseen A ja B tehtävät muutokset ovat unionia sitovia ja ne on otettava huomioon asetuksessa (EY) N:o 850/2004, jolla pannaan täytäntöön Tukholman yleissopimus unionissa.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä ”*sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita*”.

Ilmaisu ”*säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia*” kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla, mutta jotka ”voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännöstön sisältöön, jonka unionin lainsäätäjä antaa”[5].

4.1.2. Soveltaminen käsiteltävänä olevassa asiassa

Sopimuspuolten konferenssi on elin, joka on perustettu sopimuksella eli pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskevalla Tukholman yleissopimuksella.

Säädös, joka sopimuspuolten kokouksen olisi annettava, on säädös, jolla on oikeusvaikutuksia. Suunniteltu säädös on sitova kansainvälisen oikeuden nojalla Tukholman yleissopimuksen 22 artiklan 4 kohdan mukaisesti, ja se on otettava huomioon pysyvistä orgaanisista yhdisteistä ja direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 850/2004[6]. Kyseisen asetuksen 14 artiklan 1 kohdassa edellytetään, että sen liitettä I, II ja III muutetaan aina, kun jokin aine luetellaan yleissopimuksessa.

Suunnitellulla säädöksellä ei täydennetä eikä muuteta sopimuksen institutionaalisia rakenteita.

(EY) N:o 1907/2006 (REACH) liitteen XVII muuttamisesta perfluorioktaanihapon (PFOA), sen suolojen ja sen kanssa samankaltaisten aineiden osalta (EYVL L 150, 14.6.2017, s. 14).

5 Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 7.10.2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

6 EUVL L 158, 31.7.2006, s. 7.

Tämän vuoksi ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta otettava kanta koskee. Jos suunnitellulla säädöksellä on kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää ja jos näistä tavoitteista tai osatekijöistä toinen on mahdollista määritellä pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla hyväksyttävällä päätöksellä on oltava vain yksi aineellinen oikeusperusta, eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

4.2.2. Soveltaminen käsiteltävänä olevassa asiassa

Suunniteltujen säädösten pääasiallinen tarkoitus ja sisältö liittyvät ympäristöön.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 192 artiklan 1 kohta.

4.3. Päätelmät

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana olisi oltava SEUT-sopimuksen 192 artiklan 1 kohta yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

2019/0025 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskevan Tukholman yleissopimuksen osapuolten konferenssin yhdeksännessä kokouksessa Euroopan unionin puolesta esitettävästä kannasta yleissopimuksen liitteisiin A ja B tehtäviä muutoksia koskeviin ehdotuksiin

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 192 artiklan 1 kohdan yhdessä 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskeva Tukholman yleissopimus, jäljempänä ’yleissopimus’, tuli voimaan 17 päivänä toukokuuta 2004 ja se tehtiin unionin puolesta neuvoston päätöksellä 2006/507/EY[7].

(2) Tukholman yleissopimus pannaan täytäntöön unionissa 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 850/2004[8].

(3) Yleissopimuksen 8 artiklan mukaan sopimuspuolten konferenssi päättää, mainitaanko jokin kemikaali ja siihen liittyvät valvontatoimenpiteet liitteessä A, B ja/tai C.

(4) Tukholman yleissopimuksen sopimuspuolten konferenssin yhdeksännen kokouksen odotetaan tekevän päätöksiä, joilla lisätään kemikaaleja liitteeseen A ja muutetaan olemassa olevaa kohtaa liitteessä B.

(5) On aiheellista vahvistaa mainitussa sopimuspuolten konferenssissa unionin puolesta otettava kanta, koska päätökset ovat unionia sitovia.

(6) Jotta ihmisten terveyttä ja ympäristöä voidaan suojella dikofolin, perfluorioktaanihapon (PFOA), sen suolojen ja PFOA:n kanssa samankaltaisten yhdisteiden uusilta päästöiltä, on tarpeen vähentää kyseisten kemikaalien tuotantoa ja käyttöä tai lopettaa se maailmanlaajuisesti ja tukea niiden sisällyttämistä yleissopimukseen. Lisäksi on tarpeen vähentää entisestään perfluorioktaanisulfonihapon (PFOS), sen suolojen ja perfluorioktaanisulfonyylifluoridin (PFOSF) käyttöä tai lopettaa se poistamalla tai muuttamalla sallittuja käyttötarkoituksia ja yksittäisiä vapautuksia liitteessä B,

[7] Neuvoston päätös 2006/507/EY, tehty 14 päivänä lokakuuta 2004, pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskevan Tukholman yleissopimuksen hyväksymisestä Euroopan yhteisön puolesta (EUVL L 209, 31.7.2006, s. 1).

[8] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 850/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, pysyvistä orgaanisista yhdisteistä ja direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta (EUVL L 158, 30.4.2004, s. 7).

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Tukholman yleissopimuksen sopimuspuolten konferenssin, jäljempänä ’sopimuspuolten konferenssi’, yhdeksännessä kokouksessa unionin puolesta esitetään pysyvien orgaanisten yhdisteiden arviointikomitean asiaan liittyvien suositusten mukaisesti kanta, jonka mukaan

   – sisällytetään dikofoli yleissopimuksen liitteeseen A ilman yksittäisiä vapautuksia;

   – luetellaan perfluorioktaanihappo (PFOA), sen suolat ja PFOA:n kaltaiset yhdisteet liitteessä A siten, että niitä koskevissa kohdissa ilmoitetaan vapautukset, jotka koskevat puolijohteiden tai niihin liittyvien sähkölaitteiden valmistamista, filmien valokuvapinnoitteita, öljyä ja vettä hylkiviä tekstiilejä, joilla suojellaan työntekijöitä heidän terveydellensä ja turvallisuudellensa riskejä aiheuttavilta vaarallisilta nesteiltä, invasiivisia ja implantoitavia lääkinnällisiä laitteita sekä sammutusvaahtoa polttoainehöyryjen tukahduttamista ja nestemäisen polttoaineen palamista varten;

   – poistetaan perfluorioktaanisulfonihappoa (PFOS) ja sen johdannaisia koskevasta merkinnästä yleissopimuksen liitteessä B seuraavat sallitut käyttötarkoitukset: valokuvien valmistus, ilmailualan hydraulinesteet, tietyt lääkinnälliset laitteet (kuten ETFE-kerrokset (etyleenitetrafluorietyleenikopolymeeri) ja säteilyä läpäisemättömän ETFE:n valmistus, in vitro -diagnostiikkaan tarkoitetut lääkinnälliset laitteet sekä CCD-värisuodattimet), puolijohteissa käytettävät valonkestävät ja heijastuksen estoon käytettävät pinnoitteet sekä yhdistelmäpuolijohteissa ja keraamisissa suodattimissa käytettävät syövytteet;

   – poistetaan perfluorioktaanisulfonihappoa (PFOS) ja sen johdannaisia koskevasta merkinnästä yleissopimuksen liitteessä B seuraavat yksittäiset vapautukset: puolijohde- ja nestekidenäyttöaloilla käytettävät fotomaskit, metallipäällystys (kovametallipäällystys) ja metallipäällystys (koristemetallipäällystys), sähkö- ja elektroniikkaosat joitakin väritulostimia ja värikopiokoneita varten, punaisten tulimuurahaisten ja termiittien torjunnassa käytettävät hyönteisten torjunta-aineet, kemiallisesti avustettu öljyntuotanto;

   – muutetaan perfluorioktaanisulfonihapon (PFOS) ja sen johdannaisten osalta sammutusvaahdon tuotantoa ja käyttöä koskeva ”sallittu käyttötarkoitus” sammutusvaahdon käyttöä koskevaksi ”yksittäiseksi vapautukseksi”, joka koskee sammutusvaahtoa polttoainehöyryjen tukahduttamista ja nestemäisen polttoaineen paloja varten;

   – muutetaan perfluorioktaanisulfonihapon (PFOS) ja sen johdannaisten osalta ”sallittu käyttötarkoitus”, joka koskee Atta- ja Acromyrmex-lajeihin kuuluvien lehdenleikkaajamuurahaisten torjunnassa käytettäviä hyönteissyöttejä, siten, että lisätään sulfluramidi ja täsmennetään, että ”sallittu käyttötarkoitus” koskee ainoastaan maatalouskäyttöä.

2. Unionin edustajat voivat sopia tämän kannan tarkentamisesta Tukholman yleissopimuksen sopimuspuolten konferenssin yhdeksännessä kokouksessa tapahtuvan kehityksen valossa paikalla tapahtuvan yhteensovittamisen mukaisesti ilman, että siitä tehdään uusi neuvoston päätös.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja